

DQQ-M201311

Seat No. _____

M. A. (Sem. II) (CBCS) Examination

May / June - 2015

**Indian Culture : Paper - IX
(Indian Philosophy)**

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

- 1 નીચેનામાંથી કોઈપણ એક લખો. 14
- (1) ન્યાયદર્શન અનુસાર અનુમાન પ્રમાણ સમજાવો.
- (2) વૈશેષિક દર્શનનો પદાર્થનો ખ્યાલ આપો.
- (3) બૌદ્ધ દર્શનની મુખ્ય શાખાઓ વર્ણવો.
- 2 (અ) નીચેનામાંથી કોઈપણ એક લખો. 10
- (1) શ્રી શંકરાચાર્યનો બ્રહ્મનો સિદ્ધાંત.
- (2) ચાર્વાકદર્શનના ભૌતિકવાદી સિદ્ધાંતો.
- (બ) નીચેનામાંથી કોઈ પણ એક લખો : 10
- (1) શ્રી વલ્લભાચાર્યનો શુદ્ધ દ્વૈતવાદ
- (2) જૈનદર્શનમાં અનેકાંતવાદનો ખ્યાલ જણાવો.
- 3 (અ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે લખો. 10
- (1) મધ્વાચાર્યનો દ્વૈતવાદ
- (2) પૂર્વમીમાંસાનું સાહિત્ય
- (3) વલ્લભાચાર્યનો પુષ્ટિમાર્ગ
- (4) જૈનધર્મમાં આસ્રવ, સંવર અને નિર્જરા ચર્યો.

(બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે લખો. 10

- (1) પૂર્વમીમાંસા અનુસાર અર્થાપત્તિ અને અનુપલબ્ધિ સમજાવો.
- (2) શંકરાચાર્યનો માયાવાદ
- (3) ચાર્વાકદર્શનની લોકપ્રિયતાનાં કારણો ચર્ચો.
- (4) બૌદ્ધ ધર્મના મુખ્ય સિદ્ધાંતો લખો.

4 એક - બે વાક્યમાં જવાબ લખો. 06

- (1) જૈનદર્શનની અનેકાંતદષ્ટિને બીજું શું કહે છે ?
- (2) લોકાયત દર્શન કે જડવાદી દર્શન કોને કહે છે ?
- (3) ગૌતમમુનિના ન્યાયસૂત્રને કેટલા વિભાગમાં વહેંચવામાં આવેલ છે ?
- (4) વેદાંત સૂત્રભાષ્ય એ કોના ગ્રંથોમાં સૌથી મહત્વનો ગ્રંથ છે ?
- (5) ન્યાયદર્શનની જેમ વૈશેષિક દર્શન શું છે ?
- (6) ચાર્વાકમતનો પ્રચાર ક્યારે થયો ?

5 12માંથી 10 MCQ લખો : 10

- (1) ચાર્વાકદર્શનને કેટલો જૂનો માનવામાં આવે છે ?
(A) ઋગ્વેદ (B) અથર્વવેદ
(C) સામવેદ (D) યજુર્વેદ
- (2) ન્યાયસૂત્રને કેટલા વિભાગમાં વહેંચવામાં આવેલ છે ?
(A) ત્રણ (B) પાંચ
(C) છ (D) આઠ
- (3) પ્રમા એટલે શું?
(A) યોગ્ય (B) અયોગ્ય
(C) યથાર્થજ્ઞાન (D) અયથાર્થજ્ઞાન

- (4) વૈશેષિક દર્શનના પ્રણેતા કોણ છે?
- (A) વિશ્વામિત્ર (B) કણાદમુનિ
(C) વશિષ્ઠજી (D) લોપામુદ્રા
- (5) ન્યાયસૂત્ર દર્શનના પ્રણેતા -
- (A) પતંજલિ (B) કણાદ
(C) ગૌતમ (D) કપિલ
- (6) જૈનધર્મે વિશ્વને અમર અને અદ્ભુત કયો સંદેશ આપેલો છે ?
- (A) અહિંસા (B) સત્ય
(C) નિર્જરા (D) સંવર
- (7) કેવલજ્ઞાનની વિભાવના કયા ધર્મની છે ?
- (A) જૈન (B) હિન્દુ
(C) વૈષ્ણવ (D) શૈવ
- (8) સપ્તભંગીનો આધાર શું છે ?
- (A) માયાવાદ (B) નયવાદ
(C) જીવવાદ (D) નાસ્તિકવાદ
- (9) ન્યાયદર્શનમાં કેટલા પદાર્થો છે ?
- (A) 20 (B) 22
(C) 40 (D) 16
- (10) ભારતીય દર્શનનું બીજું લક્ષણ શું છે ?
- (A) ઈશ્વરભજન (B) મોક્ષ
(C) પરમતત્ત્વનો સ્વીકાર (D) આત્માનો સ્વીકાર

- (11) ગૌતમ બુદ્ધનો ઉપદેશ કયા નામે ઓળખાય છે ?
- (A) ગુરુગીતા (B) ગુરુજ્ઞાન
(C) મધ્યમમાર્ગ (D) ચાર્વાક મત
- (12) વૈશેષિક દર્શન અનુસાર ગુણો કેટલા છે ?
- (A) ચોવીસ (B) વીસ
(C) ત્રણ (D) બાર

ENGLISH VERSION

- 1 Write in detail on any one : 14
- (1) Explain the inference according to Nyaya Darshan.
(2) Write a note on the concept of 'Padartha' according to Vaisheshik Darshan.
(3) Give an idea about the main schools of Buddhist Philosophy.
- 2 (a) Write in detail on any one : 10
- (1) Explain the principle of Brahma by Shree Shankaracharya.
(2) Discuss the redonistic principles of the Charvaka philosophy.
- (b) Write in any one : 10
- (1) Shuddha dwaitavada of Shree Vallabhacharya
(2) Describe the "Anekantavada" of Jain philosophy.
- 3 (a) Write in any two : 10
- (1) Madhavacharaya's dwaitavada
(2) Literature of Purva Minansha
(3) Pushtimarg of Vallabhacharya
(4) Discuss the Ashrava, Samvara and Nirjara of Jainism.

- (b) Write any two : 10
- (1) Explain the 'Arthapatti' and 'Anupalabdhi' according to Purva mimansa.
 - (2) View of Shankaracharya about Mayavaad
 - (3) State the causes of popularity of Charvaka Philosophy.
 - (4) Write a note on the principles of Buddhism.
- 4 Attempt all following questions and reply in brief 6
(1-2 sentences) :
- (1) What is the other name for Anekant drashti in the Jain Philosophy ?
 - (2) What is Lokayat darshan ?
 - (3) In how many divisions the Nyaya Sutra of Gautam Muni is divided ?
 - (4) In whose treatise the Vedant Sutrabhashya is an important treatise ?
 - (5) What is Vaisheshik Darshan tile Nyaya Darshan ?
 - (6) When was the concept of Charvak propagated ?
- 5 Write M.C.Q. (10 out of 12) : 10
- (1) How ancient the theory of Charvak-Charvakvada is considered to be ?

(A) Rigveda	(B) Atharvaveda
(C) Samveda	(D) Yajurveda
 - (2) What is the divisions of Nyaya Sutra ?

(A) Three	(B) Five
(C) Six	(D) Eight
 - (3) What is Prama ?

(A) Proper	(B) Improper
(C) Valid knowledge	(D) Invalid knowledge

- (4) Who is the creator of Vaisheshika Darshan ?
(A) Vishwarmitra
(B) Kanadmuni
(C) Vasistaji
(D) Lopa Mudra
- (5) The founder of Nyaya Darshan -
(A) Patanjali (B) Kanada
(C) Gautam (D) Kapil
- (6) The immoral and unique message by Jainism to world is of what ?
(A) Ahimsa (B) Satya
(C) Nirjara (D) Samvar
- (7) The concept of 'Kaivalya Gyan' pertains to which religion ?
(A) Jain (B) Hindu
(C) Vaishnav (D) Shiv
- (8) What is the foundation of Saptabhangi ?
(A) Mayavada (B) Nayavada
(C) Jivavada (D) Nastikvada
- (9) How many padarthas are there in Nyaya Darshan ?
(A) 20 (B) 22
(C) 40 (D) 16

- (10) Which is the second concept of Indian philosophy ?
- (A) Ishwar Bhajan
 - (B) Salvation
 - (C) Acceptance of Supreme Power
 - (D) Acceptance of Soul
- (11) How the preaching of Gautam Buddha is known ?
- (A) Guru Gita (B) Guru Gyan
 - (C) Madhayam Marg (D) Charvak opinion
- (12) How many qualities are according to Vaisheshika Darshana ?
- (A) Twenty four (B) Twenty
 - (C) Three (D) Twelve
-